

Klasskamp eller gemenskap

I mitten av 1950-talet syntes den socialdemokratiska regimen falla vara en tidsfråga. Det socialdemokratiska partiet hade behållit sin prägel av klassparti med snäva målsättningar. De sociala strukturförändringarna, främst den snabbt tillväxande tjänstemannakategorin, minskade obönhörligt socialdemokraternas väljarunderlag. Ur detta mörknande läge lyckades regeringen bryta sig ut genom taktisk skicklighet i ATP-frågan – den borgerliga splittringen underlättade operationen. När krutröken skingrades efter ATP-kampanjen stod socialdemokratien som obestridd segrare. Den hade vunnit ett insteg hos tjänstemannaväljarna som blev avgörande. Man kan räkna med att ca 40 procent av dessa röstat på regeringen även under 1960-talets val.

Vägen låg därmed öppen för partiet att etablera sig som ett samlande löntagarparti med breddad förankring och måttfull reformpolitik. Av skäl som historikerna får utreda sade LO nej. Skatteberedningens förslag med dess möjligheter till en samlande lösning av skattefrågan på längre sikt fick falla. I stället skärpte regeringen sin klasspolitiska attityd. Detta skedde, märk väl, innan nymarxisternas inträde på arenan gjort det nödvändigt för det socialdemokratiska ledarskiktet att leta fram Marx och hans efterföljare ur vindschammaren för att åtminstone kunna tala tidens språk. Under trycket av en delvis självförvållad vänsterglidning i opinionen har man sedan – med eller mot sin vilja – tvingats in i en ekonomisk, social och kulturell äventyrspolitik. Goda ekono-

miska konjunkturer, en bottenskrapning av partiets och fackföreningsimperiets politiska resurser samt sist men inte minst den ryska invasionen i Tjeckoslovakien gjorde att socialdemokraterna kom ur förtroendekrisen 1966–68 med blotta förskräckelsen.

Än en gång förelåg möjligheten att anknyta till läget 1960–62, att samla i stället för att splittra, att medla i stället för att befalla, att söka förtroende och gensvar hos de ca 50 procent av folket, som socialdemokraterna också regerar över och har ansvar för. Man föredrog klasskampen. I dess tecken har man drivit en jämlikhetsoffensiv, vars konsekvens på det ekonomiska området kan bli en förlamande stagnation inom svenskt näringsliv och på det kulturella området en katastrof för vårt utbildningsväsen. Med detta bagage vill man till på köpet söka en så nära anknytning till EEC som möjligt, dvs i princip acceptera en integration i en av sjudande dynamik präglad ekonomisk, social och kulturell utveckling inom ramen för ett europeiskt enhetsverk. Att den ekvationen inte går ihop borde vara uppenbart för socialdemokraterna själva. Det mest förvånande i hela spektaklet är att LO inte fallit på den tanken, att när organisationen stöder vårt inträde i EEC därför att detta är den bästa garantin för en snabb välförbättring, borde man lika väl kunna satsa på det enskilda svenska näringslivets kapacitet. I stället försvårar man på mångfaldiga sätt dess möjligheter till expansion och förnyelse. Tänk om vi i dag genom tillräckliga investering-

ar under 1960-talet hade haft en marginal, som gjort det möjligt för exportindustrin att snabbt utnyttja de lysande konjunkturen på våra klassiska exportprodukter, cellulosa och stål. Tänk om vi därtill haft ett näringspolitiskt klimat präglad av politisk trygghetskänsla och stimulans till initiativ. Då hade vi haft en god kaka att dela i 1970-71 års lönerörelse.

Politiken brukar betecknas som det möjligas konst. Regeringen handlar som om den vore det omöjligas. En fortsatt utveckling efter de linjer, som präglad regimens politik efter 1968, skulle leda till det orimliga resultatet att vårt land, så gynnat av natur och historisk utveckling, blev en sömnig och efterbliven provins i framtidens Europa. Om denna olycka skulle drabba den nya generationen ligger ansvaret härför helt och fullt hos den socialdemokratiska regim, som i sin strävan att till varje pris bevara regeringsmakten slösat bort respekt och förtroende från andra än de pålitliga partibyråkraterna och de av dem systematiskt vilseledda väljarna. Dessa hittills så lydiga väljare tror man sig fortfarande kunna mobilisera genom klasskampssignaler och rop på jämlikhet från ett väletablerat och välförsett socialistiskt härskarskikt med internationella överklassgestalter som Alva Myrdal

som ledande språkrör. Men om väljarna genomskådar denna humbug?

Det finns dock det alternativ, som med obestridlig framgång prövats i Norge och Danmark och som de engelska väljarna nyligen uttalat sig för. En politik, nämligen, som försöker stimulera till personliga insatser, som försöker skapa både välfärd och självständighet, lika startmöjligheter genom kvalitet i utbildningen, och, framför allt, ett faktiskt och personligt medinflytande i en av medborgarna i samförstånd styrd demokrati. Mot bakgrund av denna på gemensamma konservativa och liberala ideal byggda humanistiska vision framstår dagens socialistiska partienvælde som reaktionärt. Det är lika otidsenligt och lika inhumant som forna tiders kungliga envælde, och det kommer att sluta i ett envældes maktmissbruk och förtryck.

Kanske är det oroande förkänslor av att väljarna också i Sverige kan börja söka sig fram till denna humanistiska vision av ett bättre samhälle, som gör att den socialistiska regimens talesmän blivit så arroganta i tonfallen. Något försök till sakligt meningsutbyte görs ju inte längre av dessa gloriösa befallningsmän. Men det kan inträffa, att majoriteten av besättningen tröttnar på skriken från kommandobryggan.